

איש מאת רעהו- יציאת מצרים מהמצרים

ספר שמות פרק יא

(א) ויאמר יְדֹדְךָ אֵל מֹשֶׁה עוֹד נִגַע אֶחָד אָבִיָא עַל פְּרַעֲהוּ וְעַל מִצְרַיִם אַחֲרָי כֵּן יִשְׁלַח אֶתְכֶם מִזֶּה כְּשִׁלְחוֹ קְלֵה גֹרֶשׁ יִגְרַשׁ אֶתְכֶם מִזֶּה: (ב) דְּבַר נָא בְּאָזְנֵי הָעָם וַיִּשְׁאַלוּ אִישׁ מֵאֵת רַעְהוּ וְאִשָּׁה מֵאֵת רַעוּתָהּ כָּלִי כֶסֶף וְכָלִי זָהָב: (ג) וַיִּתֵּן יְדֹדְךָ אֶת חֵן הָעָם בְּעֵינֵי מִצְרַיִם גַּם הָאִישׁ מֹשֶׁה גָדוֹל מְאֹד בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם בְּעֵינֵי עַבְדֵי פְרַעֲהוּ וּבְעֵינֵי הָעָם:

מסכת בבא קמא דף לז/ב

משנה שור של ישראל שנגח שור של הקדש ושל הקדש שנגח לשור של הדיוט פטור שנאמר שור רעהו ולא שור של הקדש שור של ישראל שנגח לשור של כנעני פטור ושל כנעני שנגח לשור של ישראל בין תם בין מועד משלם נזק שלם

ספר ויקרא פרק יט - (יח) לא תקום ולא תטר את בני עמך ואהבת לרעך כמוך אני ה'

ספר אסתר פרק ט - על כן היהודים הפרוצים {הפרושים} הישבים בערי הפרוזות עשים את יום ארבעה עשר לחדש אדר שמחה ומשתה יום טוב ומשלוח מנות איש לר

רבנו בחיי על שמות פרק יא פסוק ב

(ב) וישאלו איש מאת רעהו. אין שאלה זו כשאלה האמורה בכלים שהיא שאלה על מנת להחזיר, אלא צוה שישאלו מהם במתנה, והקב"ה יתן להם חן בעיני המצרים ויתנו להם, ואין זה גניבת דעת שיצוה בה הקב"ה חס ושלום, אבל היה הדבר מותר להם, שהרי העבודה שעשו להם אין לה ערך ואין לשכר המלאכה ולשויה סוף ותכלית, והלא דין תורה הוא בעבד שעבד את אדוניו שבע שנים שהוא חייב בהענקה שנאמר (דברים טו, יג) וכי תשלחנו חופשי מעמך לא תשלחנו ריקם העניק תעניק לו מצאנך ומגרנך ומיקבך על אחת כמה וכמה המצרים שהיתה אצלם עבודת ישראל של רד"ו שנים:

ומה שהזכיר לשון רעהו ורעותה, יראה לי שקודם מתן תורה היו כל הבריות חברים כאחד אבל לאחר מתן תורה שהחזיר הקב"ה את התורה על כל אומה ולשון ולא קבלוה עד שקבלוה ישראל יצאו כל האומות מן האחוה והריעות ונשאר השם הזה בעם ישראל בלבד שנקראו אחים ורעים למקום, הוא שכתוב (תהלים קכב, ח) למען אחי ורעי, וזהו שדרשו חז"ל (בבא קמא ק"ג ע"ב) לכל אבידת אחיך (דברים כב, ג), אחיך ולא גוי, וכן לא תשיך לאחיך (שם כג, כ), אחיך ולא גוי (בבא מציעא ע"ב):

ספר שמות פרק ג

(כא) ונתתי את חן העם הזה בעיני מצרים ויהי כי תלכו לא תלכו ריקם: (כב) ושאלה אשה משכנתה ומגרת ביתה כלי כסף וכלי זהב ושמלת ושמלת על בניכם ועל בנותיכם ונצלתם את מצרים

מלבים על שמות פרק יא פסוק ב

אולם ממה שאומר וישאלו איש מאת רעהו שמשמע שישאלו מבני ישראל איש מרעהו כי המצריים לא נקראו בשם רעהו ורעותה, נראה שהיתה בזה תחבולה אחרת שכדי שלא ירגישו המצריים ששואלים ע"מ שלא להחזיר [כי יפלא בעיניהם למה יצטרכו לכלי כסף וכלי זהב], ישאלו איש מאת רעהו, ר"ל ישראל מישראל שהענייים ישאלו מן העשירים כלי כסף וכלי זהב וכאשר יראו זאת המצריים יאמרו להם שלצורך העבודה הזאת והחג הזה צריך שכל אחד גם העני שבישראל יהיו לו כלי כסף וכלי זהב, כלים יקרים ותכשיטין, ובזה יוכלו לשאל גם מהמצריים אחר שיראו שזה צריך להם לענין העבודה והחג, וע"כ לא אמר פה שמלות,

ששמלותיהם בגדי יו"ט שזה ההבדל בין שמלה ויתר נרדפיו, וזה לא יכלו לשאל מן העשירים של ישראל אחר שגם הם יהיה להם יו"ט וילבשו שמלותיהם ואין דרך שיהיה להעשיר שמלות יתרים, רק כלי כסף וכלי זהב דרך הוא שהעשיר י"ל הרבה והעניים ישאלו מאתו, משא"כ כששאלו מן המצריים שאלו גם שמלות כי המצריים לא היה להם אז חג ויכולים לשאל שמלותיהם:

ספר שמות פרק ג

(יח) ושמעו לקלך ובאת אתה וזקני ישראל אל מלך מצרים ואמרתם אליו ידוד אלהי העבריים נקרה עלינו ועתה נלכה נא דרך שלשת ימים במדבר ונזבחה לידוד אלהינו:

רש"י על שמות פרק ג פסוק יח

נקרה עלינו - לשון מקרה וכן (במדבר כג) ויקר אלהים ואנכי אקרה כה אהא נקרה מאתו הלום

העמק דבר על שמות פרק יא פסוק ב

איש מאת רעהו וגו'. לעיל ג' כ"ב כתיב ושאלה אשה משכנתה ומגרת ביתה. שאז היו הדברים שיצאו מיד ולא היה התרועעות לישראל עם אנשי מצרים רק עם שכנות. אבל כאשר עלה כי לא נגאלו עד שהשהה י"ב חודש שהיה משפט מצרים וממכת ערוב ואילך השיגו התרועעות הרבה ולא עוד אלא במכת חשך שלא קמו איש מתחתיו ג"י והאיך התענו כולם ג' ימים. אלא ישראל שהיה אור במושבותם הושיטו להם מזון וכל ההכרחי ובזה השיגו ישראל חן גדול בעיניהם:

אורות הקודש / חלק ג - מוסר הקודש / עמוד קצב

עד תור הגאולה העתידה השפענו על העולם רק לימודי חובות, מוסר וצדק, היוצא מדעת אלהים אמת, וחובות אין העולם חפץ לקבל, ואם הוא מקבל נשאר בלב טינה על המעורר הראשי לידיעת החובה, שאינה נותנת להנפש הברברית להתפשט בכל מאוייה. אבל בבוא התור של אור העולם להגלות, יודע לעולם שדרכי החיים של העונג האמיתי אנחנו משפיעים בעולם, את אושר החיים הנותן לו את ערכו, אשר מבלעדו הוא שלול כל ערך. ועונג ואושר זהו דבר השווה לכל על כל פנים לחשוק בו, ואת המקור המשפיע אושר ועונג מכבדים ומחבבים, ועל כן יחזיקו עשרת אנשים מכל לשונות הגוים בכנף איש יהודי.

ספר שמות פרק יב

(לא) ויקרא למשה ולאהרן לילה ויאמר קומו צאו מתוך עמי גם אתם גם בני ישראל ולכו עבדו את ידוד קדברכם:

(לב) גם צאנכם גם בקרכם קחו כאשר דברתם ולכו וברכתם גם אתי